

O Boží smlouvě pro spravedlivé

Základ kázání: Matouš 5,6

Čtení: Genesis 15

I. Slib a smlouva

Vzejde z tebe početný národ, jako hvězd na nebi bude tvých potomků a tvé jméno učiním velikým. Zhruba takhle to řekl Hospodin, už je to nějaký čas a Abraham čeká a čeká a zatím nic. Takových a podobně formulovaných slibů je v Bibli víc. V kostele si je připomínáme a říkáváme jim Boží požehnání. Jinde než v kostele to lidi možná vyjádří jinak, nějak po svém - ale všichni o to stojíme a každý by to chtěl mít doma: to, že mám pro koho žít a že nežiju jen ve strachu a že to má celé budoucnost.

Abraham od Boha takový slib dostal, no co víc si přát, ale že by se mu to nějak hmatatelně projevilo na životě, to nepozoroval. Jak to vlastně funguje? Proč už to nezačalo? Nemá to někde nějaké tlačítko on/off, kterého jsem si nevšiml - něco, co jsem měl udělat a ještě neudělal, aby se to spustilo? Nebo mi Hospodin dodal vadný kus? Neměl bych to u něj reklamovat?

Ale jak by se taková nebeská reklamace vlastně podávala? Nemůžu se na Bohu domáhat vrácení peněz, když jsem mu žádné nedal, vždyť já mu za to požehnání ani nic neslibil. Kdybych se s tím obrátil na právníky, asi by chtěli vidět, jestli jsme ohledně toho slibu uzavřeli s Hospodinem nějakou smlouvu a jakou. Uzavřeli a myslím, že dost výhodnou (tedy pro mě): „Nic se neboj,“ řekl mi Bůh, „já jsem tvůj štít i přehojná odměna.“ Písemně to nemám, ale pamatuju si to. Pamatuju si i to, že já jsem se Bohu dohromady ničím nezavázal, jenom on mně.

Tvůj štít i hojná odměna. Takhle to Bůh Abrahamovi řekl. V kostelech si to připomínáme i po mnoha staletích a připomínáme si to s nadějí, že se nás to taky týká - považujeme se za pozdní následovníky dávných praotců a počítáme, že když Bůh

něco slíbil jim, tak to platí i pro to pozdní potomstvo. Poslouchá se to dobře, do budoucna mi to dává sílu, jenomže - namítl by už Abraham - kde to vážne, Bože?

Jaký budu mít život a jak ho budu žít, to si zajisté můžu naplánovat do posledního detailu, ale možná to dopadne úplně jinak: co já vím, jaké evoluce, revoluce, emoce, nemoce a kdo ještě se na tom podepíší... Ve dvacátém století se lidstvo dopracovalo k vyjádření, jaká má člověk základní práva. Tak tedy: člověk má právo na to, aby ti ostatní vůči němu splnili určité povinnosti: kupříkladu je nepřipustné, aby nechali nemocné jejich osudu a děti bez vzdělání, aby názorové odpůrce někam zavírali, aby provozovali obchod s lidmi a tak dále. To jsou ti ostatní povinni dodržet, aby byl člověk chráněn (jsme si tím povinováni navzájem, druzí mně a já zase jim). Něco jako programové vodítko pro společnost je to, abychom spolu vydrželi. Přesně tohle je politika neboli prostor mezi námi, který společně obýváme a staráme se o něj: máme do něj vnášet vzájemnou úctu a lásku, nikoli jedy, bomby a zlo.

Ale nikdo vám nezajistí, že nepřijde smutek, osobní zklamání, úraz, nemoc nebo taky povodeň, zemětřesení či epidemie. Chtěl bych šťastný a spokojený život (kupříkladu při svatbách ho těm dvěma upřímně přeju), ale že bychom na to měli právo? A kde bychom se toho práva asi tak mohli dovolávat? A kde bychom mohli reklamovat, že se život nedaří, jak jsme mysleli? A co ta smrt na konci lidského příběhu - kam se dá adresovat žádost, aby si pro mě jednou nepřišla?

Když Bůh něco slíbí (jako tenkrát Abrahamovi), není to věštba ani scénář, abychom věděli, co kdy nastane a jak to bude dál. Když Bůh něco slíbí, je to naděje. Jak se potom život zamotá, to se teprve uvidí, možná se zamotá hodně, ale Bůh nabídl, že mi bude štítem (to je ta věc, co člověka chrání). A odměnou (to je ta věc, kterou bychom rádi).

II. Trpělivost

Jedna věc v té smlouvě přece jen schází: termín dokončení. Není tam zmíněno datum, kdy přestane platit. Bodejť by to tam taky bylo, když Boží slib trvá stále a nemá konec.

V době, kdy tu smlouvu uzavírali, neměl Abraham děti, takže s potomstvem, kterého je jako hvězd na nebi, to nevypadalo valně. Ale i na to dojde. S potomky jsou ovšem starosti:

„Bud' si jist, že tví potomci budou v cizí zemi otročit po čtyři sta let, než se to obrátí k dobrému,“ řekl tenkrát Hospodin. Zkuste si představit, jak to ti potomci asi vnímali, když byli dejme tomu v poločase toho čtyři století trvajícího otrockého trápení: nedivil bych se, kdyby se cítili jako Bohem zapomenutí a ošizení. Za našich časů to není jiné: máme za sebou nehezké etapy z historie a rádi bychom se viděli na jejich konci a na začátku něčeho mnohem lepšího, požehnaného. Ale i kdyby tomu tak nebylo, i kdybychom prožívali zas jen další utrápenou etapu, Boží slib nás provází pořád: „Nic se neboj, já jsem tvůj štít, tvá přehojná odměna.“ Štít nás chrání před něčím ještě mnohem horším. A odměnu nazýváme třeba spasení a všelijak jinak: vždyť od Boží lásky nás nic a nikdo neodloučí.

III. Kde nestačí slova

Zbývá ještě zmínit, co za to Abraham Hospodinu nabídl: nic. Jen se zeptal, podle čeho pozná, že ta smlouva platí. Následuje zvláštní rituál, Abraham v mrákotách a jat bázni sleduje, jak mezi rozpůlenými zvířaty prochází hořící pochodeň, a pochopí, že smlouva opravdu funguje.

Moc tomu tajemnému obřadu dnes nerozumíme, ale obávám se, že závada je na našem přijímači. Žijeme ve společnosti, která úspěchy a štěstí počítá na tuny a na kilometry. Výroba betonu a oceli nesmí ustát, zastavit se (třeba při pandemii) můžou leda galerie, knihovny, koncerty, bohoslužby, všechno to, co vláda nazývá volnočasovými aktivitami (tedy radovánkami po práci), všechno to, co ekonomicky vnímáme jako zbytnou nadstavbu, do které se sice lijí peníze, ale nevnímá se to jako důležitá investice,

která lidem přinese plody, ale spíš cosi jako almužna. „Nejen chlebem živ jest člověk,“ řekl Ježíš, když chtěl zdůraznit, jakou váhu a cenu má pro život to, co říká Bůh. Škoda, máme-li to jinak: knihy, divadlo, filmy, hudba, obrazy a leccos dalšího nám cestou prožitku a emocí dávají šanci, abychom porozuměli i něčemu, co těžko vyjádřit slovy. Třeba jako temný obřad, díky kterému Abraham porozuměl, co mu to Bůh nabízí.

Apoštol Pavel po mnoha staletích napsal slavnou větu, že spravedlivý bude živ díky víře. Kdo z nás je však spravedlivý? Apoštol si pro odpověď sáhl právě do tohoto příběhu o smlouvě, kde se praví, že Abraham Hospodinu uvěřil a on mu to připočítal jako spravedlnost.

A to je vše, co Abraham v té věci udělal: uvěřil Bohu a jeho smlouvě. Jako by si všiml toho tlačítka on/off, zapnout/vypnout, a zmáčkl ho. Je tu samozřejmě i jiná možnost: že to tlačítko nezapnu, nechám tam off, nejsem, Bože, na tvé sliby zvědavý.

V kostele si Boží sliby a požehnání připomínáme, a rádi. Jinde než v kostele to lidi možná vyjádří jinak, nějak po svém - ale všichni o to stojíme a každý by to chtěl mít doma: to, že mám pro koho žít a že nežiju jen ve strachu a že to má celé budoucnost. Tak to nenecháme vypnuté a berme to jako pozvání k důvěře, kterou Bůh nezklame.

Všichni o to stojíme a každý by to chtěl mít doma: to, že mám pro koho žít a že nežiju jen ve strachu a že to má celé budoucnost.

K čemuž se v Bibli podotýká:

Věříme, že si nás Bůh zamiloval a z milosti nám dal věčné potěšení a dobrou naději;

Věříme, že co Kristus Ježíš udělal, udělal i kvůli nám a pro nás.

**Ať vás ta víra a s ní Boží láska a pevná životní
naděje vede přes všechna úskalí,**

Ať vás potěšuje a podpírá

a ať je vám zdrojem moudrosti a síly ve všem, co je před vámi,
co máte udělat a prožít.

Amen.